

mer til 3die Behandling, maatte finde Anledning til nogen Modification.

Orholm: Ingen kan mere end jeg føle, i hvor flette Hænder denne Sag er geraadet, naar jeg sammenligner min Dygtighed med deres, som have talt mod det af mig gjorte Forslag. Smidertid er der dog faldet adskillige Dtringer af de Herrer, som i denne Retning have udtalt sig, som jeg troer at turde gjøre til Gjenstand for nogle korte Bemærkninger. Det er saaledes med Hensyn til det oftomtalte Princip i det foreliggende Spørgsmaal bleven yttret, at dets Rigtighed stod over al Tvivl, og navnlig er det blevet yttret, at Krigen var en overordentlig Tilstand, som derfor burde medføre en overordentlig Forsørgelse, og ligeledes, at Invalidskade, som hidrørte fra Krig, var af en anden Natur end den, som hidrørte fra Forhold udenfor Krig. Disse to Sætninger kan jeg ikke fatte, men jeg kommer stedse tilbage til den Overbeviisning, at her mere er Spørgsmaal om en Følelsesag end om et Princip, ihvorvel det er en Følelse, som jeg maa tilstaae er saa smuk og stærk, at den ogsaa løber af med mig, hver Gang jeg hører et Foredrag, som det, vi nyligt have hørt. Hvad nu angaaer Overordentligheden af de Omstændigheder, der skulde give Krav paa overordentlig Forsørgelse for den i Krigen Skadelidte, da forekommer denne Overordentlighed mig at ligge i Omstændigheder, som jeg ikke kan erkjende at burde have Indflydelse paa Vedkommendes Forsørgelsesret, ligesaa lidt som jeg kan indrømme, at det, naar en Brandkarl kommer tilskade, skulde komme an paa, om det var ved en stor eller lille Ildbrand, han var kommen tilskade, eller naar en Sømand kommer tilskade, om det har været i en svær Storm eller ikke. Jeg troer, at de overordentlige Omstændigheder maae henføres til vedkommende Invaliders eget Forhold i de concrete Tilfælde, altsaa til de Omstændigheder, hvorunder de have udvillt et ganske overordenligt Mod og Selvfornægtelse o. s. v.; men herom gjælder vistnok det, at et større Mod og en større Selvfornægtelse vistnok kan vises i Fredstid under mangfoldige Omstændigheder end i Krigstid. Hvad Naturen af Invalidskade angaaer, da formaaer jeg heller ikke at indsee, hvorledes

den kan officeres af Krigstid; thi, naar f. Ex. en Mand mister sin Arm ved en Explosion i Fredstid, indseer jeg ikke, at denne Skade er af anden Natur, end om han havde mistet den ved en Explosion i eller under en Krig; hans Trang til Forsørgelse bliver jo den samme. Skulde der gjøres en Forskjel, vilde jeg sige, at den, som er kommen tilskade i Fredstid, maaskee snarere burde forsynes ved Lov, da der i Almindelighed vistnok kan ventes mindre Deeltagelse for ham end for dem, som er kommen tilskade i Krig, ligesom der ogsaa med Hensyn til personlig Fortjeneste kan udvises nok saa megen Selvovervindelse i Fredstid som i Krigen, hvor der ofte er mange Omstændigheder tilstede, som kunne opflamme Modet og begejstre til Opoffelser af den Natur, som her er Tale om. Naar man flere Gange har sagt, at man ved at gaae ind paa dette mit Forslag vilde have Muligheden af at lade den smukke Følelse finde Udtryk, som ligger til Grund for den Adskillelse, der er gjort mellem Krigsskade og anden Skade, da kan jeg ikke indrømme dette, naar det udtrykkeligt er sagt, at der skal tages særdeles Hensyn til Krigsskade, og naar der i de foreslaede Pensjons-satser er overladt Commissionen et betydeligt Terrain at bevage sig paa, med Hensyn til Bedømmelsen af den Skadeserstatning, man vil give Invaliderne. Jeg synes altsaa, at man ikke behøver at søge hiint Udtryk ved at give særegne Regler for Commissionen i een Retning, og at det, for at anvende, om jeg tør bruge det Udtryk, Urteltignelsen her, ret vel kan overlades til Commissionen at bedømme, hvor stive Fingrene ere, eller hvor mange Fingre der ere stive, uden at overføre den paa Bedømmelsen af det Tilfælde, hvorved vedkommende Invalid er kommen tilskade.

Naar man har anført, at man ved at gjøre den foreslaede Foranstaltning til Gavn for de militaire Underclasser, vilde gjøre dem til en privilegeret Stand i Sammenligning med andre Stænder, saa har jeg tidligere anført, at det skulde være mig hjært og usseligt, om der ogsaa blev sørget for de andre Stænder i denne Retning. Jeg troer vel ikke, at man vilde møde Uvillie hos Rigsdagen ved Forslag til Forsørgelse for de Enkelte, der vare komme